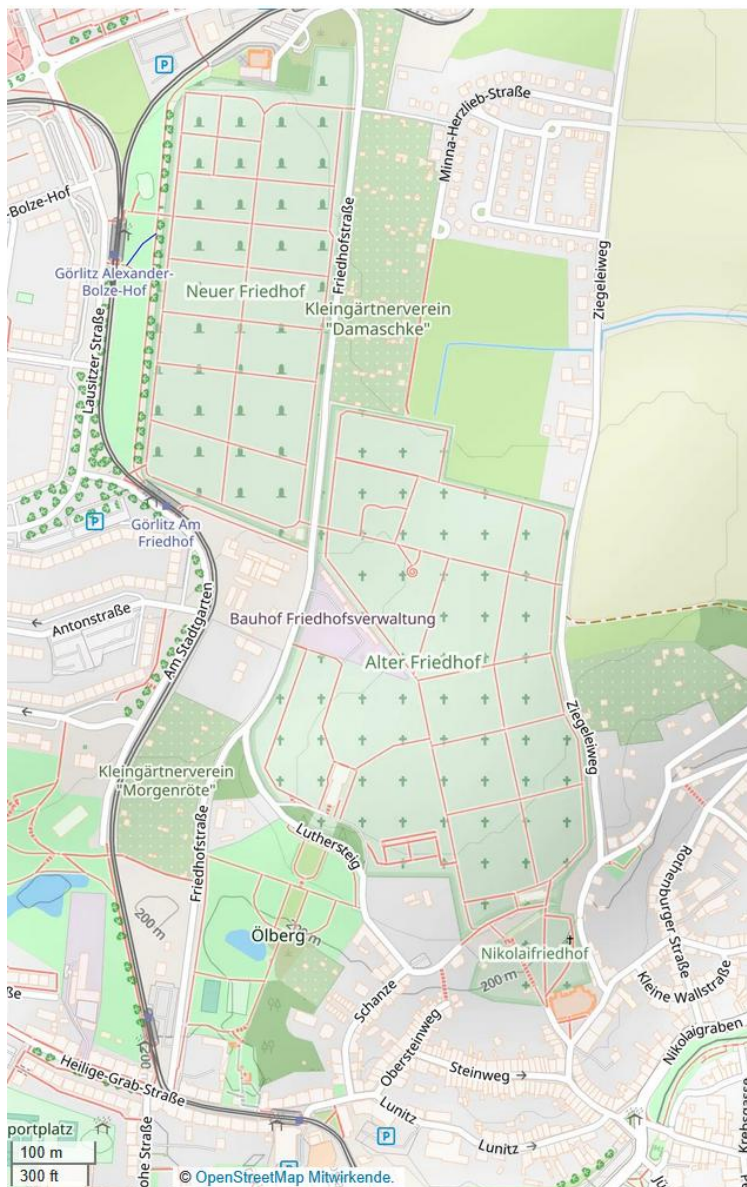

Identifikace služeb kulturního ekosystému

SOUHRN ČINNOSTI

Ekosystémové služby jsou přímým a nepřímým přínosem ekosystémů pro lidské zdraví. Zelené plochy nabízejí základní ekosystémové služby, jako je rekreace, symbolický a duchovní smysl pro člověka a stanoviště pro druhy, které jsou v městských oblastech obzvláště důležité. Městské zelené plochy tak významně přispívají k biodiverzitě, regulaci klimatu a zdraví obyvatelstva. Ekosystémové služby lze zkoumat pomocí různých metod. V následující části bude představeno, jakou roli hrají v literatuře určité (hřbitovní) rostliny, a jak lze tento kulturní význam identifikovat.

PŘÍSTUPNOST + MAPA

Auto: Parkoviště na Friedhofstraße (<https://mapy.com/s/muhonovobe>)

Veřejná doprava: Jeďte vlakem na nádraží Görlitz, poté pokračujte tramvají (linka 2 směr: Am Wiesengrund do Görlitz Hohe Straße) nebo pěšky (2 km).

POPIS LOKALIT

Historické hřbitovy v Görlitzu – Hřbitov sv. Mikuláše a Starý hřbitov v areálu městského hřbitova – jsou významnými svědectvími historie města a sepulkrální kultury. Hřbitov sv. Mikuláše je považován za nejstarší pohřebiště ve městě (doloženo od 14. století) a ohromuje svými četnými umělecky zpracovanými náhrobky, epitafy a kryptami z vícera století. Starý hřbitov, založený v 19. století, odráží vývoj měšťanské pohřební kultury a se svými rodinnými hroby, válečnými hroby a reprezentativními hrobkami nabízí široké spektrum historického pohřebního umění.

Hřbitovy nejsou jen pohřebištěmi, ale také důležitými místy pro setkávání lidí a významnými přírodními stanovišti rostlin a živočichů ve městech. V mnoha městech jsou hřbitovy rozsáhlé zelené plochy v centrech, jako je tomu v případě Görlitzu. Oba areály se vyznačují svými vzrostlými stromy, částečně zarostlými plochami a osázením blízké přírodě. Vyvinuly se v ekologicky cenné zelené plochy, které poskytují stanoviště mnoha rostlinným a živočišným druhů a zároveň nabízejí lidem místo k rekreaci. Spojují tak historický, kulturní a ekologický význam v rámci městské struktury Görlitzu.

POŽADAVKY

- Učební prostředí (přenositelnost): přenositelné na jiné hřbitovy, ale i na jinou městskou zeleň
- Potřebný čas: 2 hodiny
- Personální zdroje: 1–2 učitelé pro intenzivní spolupráci a podporu žáků
- Doporučená věková skupina: Druhý stupeň ZŠ (od 9 let)
- Zdroje: Informace o kulturním významu určitých rostlin, básně o rostlinách
- Možné aktivity před a po:
 - Příprava: Rostliny a jejich kulturní význam; básně
 - Následná činnost: Hlubší zkoumání kulturního významu určitých rostlin a jejich vlivu na naši kulturní krajinu.
- Požadované předchozí znalosti a dovednosti žáků před zahájením aktivity: základní znalosti, žádné

POPIS AKTIVITY

1) ÚVOD

Exkurze začíná krátkou prezentací učitele o Hřbitově sv. Mikuláše a Starém hřbitově, se zaměřením na jejich ekologický význam jako stanovišť pro biodiverzitu a lidi. Třída poté shromáždí rostliny, které se nacházejí v bezprostředním okolí. Prostřednictvím řízené diskuse učitel zkoumá primární kulturní charakteristiky připisované rostlinám a to, zda jsou žáci obeznámeni s konkrétními texty a básněmi, v nichž hrají rostliny významnou roli.

2) VÝZKUMNÁ OTÁZKA

Jaký význam mají určité (hřbitovní) rostliny v literatuře?

3) HYPOTÉZA

Žáci formulují výchozí předpoklady, např.:

- Několik básníků napsalo texty o konkrétních druzích rostlin.
- Různé druhy rostlin hrají v básních různé role.

Tyto hypotézy tvoří základ pro další zkoumání.

4) EXPERIMENT / SBĚR DAT

Krok 1: Identifikace rostlin: V malých skupinách prozkoumáváme terén. Hledáme rostliny, které se nám obzvláště líbí nebo které pokládáme za speciální. Obvykle jich je mnoho.

Diskutujeme o kulturním významu určitých rostlin. Příklad: Učitel vysvětluje historický a kulturní význam lípy.

Krok 2: Koutek poezie: Najdeme si klidné místo a čteme básně o příslušných rostlinách. Poté diskutujeme o literárním významu daných rostlin.

5) HODNOCENÍ

Jednotlivé skupiny představí kulturní význam vybraných rostlin a vysvětlí jejich význam v literatuře. Skupiny pravděpodobně představí různé druhy rostlin a výsledky. To poskytne příležitost k diskusi o rozdílných kulturních významech, které jsou těmto rostlinám připisovány.

6) HLEDÁNÍ SOUVISLOSTÍ

Zkoumáme souvislosti mezi kulturním významem rostlin v básních a skutečným životem. Mají některé rostliny stále stejný kulturní význam? Plní dnes určité rostliny stále stejné role? Například: Najdete uprostřed vaší vesnice nebo poblíž kostela stále ještě starou lípu?

7) REFLEXE

Žáci reflektují výzkumný proces: metodologii, obtíže, nové otázky a přenositelnost poznatků z básní do dnešního života.

DIDAKTICKÉ UKOTVENÍ

PŘÍKLAD DLOUHODOBÉHO CÍLE	Žáci si uvědomují, že různým rostlinám jsou připisovány různé kulturní významy, což dodnes utváří městské struktury.
CÍL AKTIVITY	Žáci si uvědomují rozmanitost kulturního významu rostlin.
OVĚŘITELNÉ VÝSLEDKY – Příklad toho, co lze u žáků ověřit (kritéria hodnocení pro učitele)	Žáci shromažďují kulturní charakteristiky různých druhů rostlin. Žáci analyzují kulturní charakteristiky určitých rostlin v básních. Žáci se rozdělí do skupin a společně řeší úkol.

DODATKY

Přehled ekosystémových služeb v městských oblastech

Pracovní list: Kulturní význam vybraných rostlin a vhodné básně

Autorka aktivity: Vera Braun (vera.braun@tu-dresden.de)

